

HIRCSOKOR

● **Dixie-klub.** A Miskolci Dixieland Band klubestje várja az érdeklődőket december 16-án, csütörtökön este 8 órától a miskolci Ifjúsági és Szabadidő Házban.

● **Karácsonyi hangverseny.** Karácsonyi kórusangversenyt tartanak a szerencsi református templomban december 15-én, szerdán este 6 órától. Fellép a Hegyalja Pedagógus Kórus, a Szerencsi Cukorgyár Férfikara, a Szerencsi Zeneiskola tanárai és növendékei, a Rákóczi Zsigmond iskola és a Bocskai István Gimnázium énekkara.

Költészet gobelinen

Budapest (MTI) – A Petőfi Sándor születésének 175. és halálának 150. évfordulója alkalmából meghirdetett textilt pályázatra beérkezett alkotásokból látható kiállítás Budapesten a pesti Vigadó Galériájában.

Csorba Csilla, a Petőfi Irodalmi Múzeum és Kortárs Irodalmi Központ főigazgató-helyettese elmondta: a pályázatot első sorban azért hirdették meg, mert az elmúlt 150 évben a textilművészet kivételével szinte valamennyi művészeti ágon születtek alkotások Petőfi szellemiségének ihletése. Ezt a hiányt pótolta a pályázat, illetve a 26 kortárs magyar gobelinművész munkáiból rendezett, január 2-ig megtekinthető tárlat.

A tenger képei. Dombovári Tibor, az ismert bűvárfotós képeiből rendeznek kiállítást a miskolci Kós-házban. A tenger című tárlatot december 15-én, szerdán délután 3 órakor nyitják meg.

TÉKA

Churchill könyve

BRACKÓ ISTVÁN

Díszes albumot kínál az ünnepi fenyő alá a Magyar Könyvklub. Winston Churchill Nagy csaták című műve mintegy sűrített nyelvi egy hatkötetes munkának, amelynek rövidített változata tíz évvel ezelőtt jelent meg Magyarországon. (Szintén most kínálja Memoria Mundi sorozatában Winston Churchill A második világháború című könyvének első részét az Európa Kiadó.) Ez a régi-új memoár a tömörittség révén jelenthet másfajta élményt az olvasónak, s kifejezetten érdekes a híres-hírhedt szereplőket bemutató fejezet. A művelt, jó szemű, ironikus szerző néhány biztos vonallal szinte karikatúrisztikusan, de hitelesen vázolja föl a II. világháború neves alakjainak portréit: a pökhendi Mussolinit, a tépelődő Ciano-t, az eszelős Hess-t, a goromba és gyanakvó Sztálint, a sikeres ám elviselhetetlen Montgomey-t, s persze Hitler-t, a század legfertelmesebb zsarnokát.

Túl a leirtakon s a tényeken, ebből a sok képpel illusztrált, szép kiállítású könyvből egy jelentős történelmi személyiség sugárzó nagysága tűt át. Churchill makacs ember volt, s elvülhetetlen érdemeket szerzett e század történetében. Nem hódolt be a fasiszta Németországnak, de már a békekötés után, ám még a hidegháború tényleges megkezdése előtt híres fultoni beszédében deklarálta: leereszkedett a vasfüggöny a polgári demokráciák és a kommunista világbirodalom között.

Színes egyénisége szépen kiteljesedett hosszú élete alatt. Kilencven évig élt, noha azt vallotta a testedzésről, hogy „csak semmi sport”. Szerette a whisky-t, s a legendás szivar sohasem hiányzott a szájából. Csaknem minden miniszteri bársonyszéket kipróbált, kétszer választották miniszterelnökké, s irodalmi munkásságáért Nobel-díjat kapott. Kevés hozzá fogható formátumú történelmi személyiség árul el magáról anynyi hétköznapi esendő emberi tulajdonságot, mint ő. S ez a tény, bár messze nem a legfőbb erénye, nem kevés a historikus szereplők panoptikumában.

Nagyobb, millenniumi és a tizenötödik

Idén az egész Rákóczi-házat belakja a szombaton nyíló Téli Tárlat

FÜR GABRIELLA

Miskolc (ÉM) – Tizenötödijére nyitja meg kapuit a Miskolci Galéria Téli Tárlata. Noha a jubileumi rendezvény alig tér el az előzőektől, lenne ok az ünneplésre. Az idén jelentkezett a legtöbb alkotó.

● A Téli Tárlat története 1955-ben kezdődött – tekint vissza Szoboszlai Lilla, a tárlat egyik rendezője. – A miskolci kiállítás-sorozatok közül ez nyúlik vissza legmesszebb az időben, hiszen a ma is élő Országos Grafikai Biennálé is csak 1967-ben indult. A tárlat úttörő kezdeményezése abban állt, hogy a főváros mellett vidéken is létre tudott hozni egy országos hatósugarú képzőművészeti kiállítási sorozatot. Azonban más nagyvárosok is sorra hirdették meg országos kiállításait, túl sok volt belőlük, ezért szabták szűkebbre a miskolci rendezvény kereteit. Tizenöt évvel ezelőtt már tudatosan csak az észak-magyarországi régió, elsősorban Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád megye művészeinek nyújtunk bemutatkozási lehetőséget. Az ő festményeiknek, grafikaiknak, szobraiknak, fotóiknak és iparművészeti alkotásaiknak adunk teret.

Tárlati tudnivaló

A Téli Tárlat ünnepélyes megnyitása december 18-án, szombaton délelőtt 11 órakor kezdődik a Miskolci Galéria Rákóczi-házában. Az épület felújított műemléki részét átadja, és a kiállítást megnyitja Kobold Tamás, Miskolc polgármestere, köszöntőt Ódor Ferenc, a megyei közgyűlés elnöke mond. Az ünnepségen közreműködik a Telemann Együttes. A Téli Tárlat január 16-ig látogatható.

Fotó: Végh Csaba

Együtt látható a festészeti, a szobrászati és az iparművészeti rész

□ **Mit tartanak az eddigi legnagyobb eredménynek?**

● Talán azt, hogy nagyon sok fiatal küldi be hozzánk műveit. A környező, pedagógusokat képző főiskolák hallgatói és a nyári képzőművészeti szabadiskolánk résztvevőinek egy része is beadja munkáit. A díjazottak egyharmada ez évben a legfiatalabb, tehát a huszoneves korostól alul kerül ki. Ez is mutatja, hogy a Téli Tárlatokon megteremtett esélyegyenlőség, hogy bárki benevezhet, nagyon vonzó lehetőség. A kezdők is ugyanabban az elbírálásban részesülnek, mint az országosan ismert művészek. Ráadásul már a megnyitó előtt eljönnek hozzánk a

gyűjtők és a díjalapítók, keresve, hogy mit lenne érdemes megvásárolniuk.

□ **Már a tizenötödik ez a tárlat. Készülnek külön ünnepséggel is?**

● A Téli Tárlatokat soha nem számoltuk úgy, mint a grafikai biennálét. Összeszámoltuk a szervezés alatt, hogy tudjuk, hanyadiknál tartunk már, így derült ki, hogy ez a tizenötödik. Véletlen egybeesés, hogy éppen a jubileumi tárlatnak a kiemelt témája a millennium, és ez évben millenniumi küldőndijakat is kiosztanak. Az is véletlen, hogy éppen most először lesz egyetlen épületben látható valamennyi műtárgy. Befejeződétek ugyanis a műszaki munkálatok

A zsűri szemével

Az idei zsűrit Bán András, Jurecskó László és Kishonthy Zsolt művészettörténészek, Kó Pál szobrászművész, valamint Szurcsik József grafikus alkotta.

Jurecskó László véleménye szerint az alkotók részéről tapasztalt nagy érdeklődés nem ment a minőség rovására. A megnövekedett kiállítási terület természetesen befolyásolta a zsűri munkáját, de a szakmai szempontok ugyanúgy érvényesültek a beválogatásnál, mint korábban. A magas jelentkezőszám oka lehet, hogy jóval több az amatőr alkotó, mint pár évvel ezelőtt. A Téli Tárlatnak ráadásul komoly rangja van, itt bemutatkozni nagy elismerés a térség művészeinek.

A millenniumi küldőndij sajnos nem volt elég vonzó a pályázók körében, a vártnál jóval kevesebb alkotás érkezett e témában, tudtuk meg Jurecskó László művészettörténésztől.

a Rákóczi-ház műemlékházán, idén tehát az iparművészeti tárgyakat már nem kell a Mini Galériába átköltöztetni. Az emelet, azaz Rákóczi-terem hat kisebb egybenülő helyisége és a tetőtér összesen 570 négyzetméterrel bővítette a kiállítótérét. Szükség is van a területre. A kezdetek óta az idei kiállítást övezte a legnagyobb érdeklődés, 165-en adták be munkáikat, ebből 136 művész 256 alkotását válogatta be a zsűri. Grafika, festmény és egyéni technikával készült művek közül 183-at, 35 fotót, 26 szobrot, illetve térplasztikát és 12 iparművészeti tárgyat láthat a közönség.

Ünnepi derűs lapok szájjal, lábbal festve

Vállalkozásban segítik a mozgássérült művészeket szerte a világon

Budapest (ÉM – CsM) – Hét évvel ezelőtt jelentek meg a hazai postaládákban a Szájjal és Lábbal Festő Művészek Kiadójának első ajánlatai. Azzal a megjelöléssel: nem kötelező a vásárlás. Pedig a kiadó vállalkozásként működik.

Hét év óta minden karácsony és húsvét előtt várhatják az újabb, és egyre bővülő – a képeslapok mellett naptárat, kisércikartákat is tartalmazó, egyedi megrendelésekre is lehetőséget biztosító – kínálatot azok, akik fizettek a küldeményért, és azok, akik még soha nem találkoztak a szájjal, illetve lábbal festő művészek alkotásaival.

– A Szájjal és Lábbal Festő Művészek Egyesületét több mint 40 éve a jelenlegi ügyvezetőnk nagyapja hozta létre Németországban azzal a céllal, hogy összefogja a mozgáskorlátozott alkotókat. Ma Európában, valamint a világ számos országában is ugyanúgy működik az egyesület – tudtuk meg Malatinszky Elától, a magyarországi kiadó megbízottjától. – Mindenütt, így Magyarországon is, telefonkönyvből írjuk ki a címeteket, ahová elküldjük ajánlatunkat. Az első évben sokan nem fizettek, zaklatásnak vették megkeresésünket. Mára, úgy érezzük, megismertek, elfogadtak miniket, sőt, egyre több speciális megrendelést kapunk. Hangsúlyoznunk kell, az egyesület saját magát fenntartó szervezet, vállalkozásként működik, nem adományokat gyűjtünk. Ha mégis érkezik adomány, azt a Mozgássérültek Állami Intézetébe to-

vábbítjuk. Elkülönítik az ott élő művészek számára, ebből rendezünk például minden nyáron alkotótábor-t.

– Tehát elsősorban a művészet felől közelítenek az önkéntes jelentkezőkhöz.

– Igen, a művészet támogatása az elsődleges célunk, jelenleg összesen mintegy 400 alkotóval állunk kapcsolatban. Nem tudunk viszont segíteni például tolókocsiban ülő, de kézzel festő művészt.

Az egyesület elsősorban ösztöndíjrendszere révén támogatja az alkotókat, a kiadó tevékenysége csak egy része munkájuknak. Az első magyar, aki sikerrel pályázott az ösztöndíjra, Fekete József volt. Bár ő időközben elhunyt, munkáival még találkozhatnak a megrendelők. Jelenleg tíz magyar művésszel áll kapcsolatban az egyesület, tanár segíti alkotói fejlődésüket. Ez elengedhetetlen az ösztöndíj meghosszabbításához, ami nemcsak munkájuk, de egzisztenciá-

Lábbal festette Vagyon Mária

Repül a szán – az eredetit szájjal festette M.-né Palotár Mária

juk színvonalának emelését is szolgálja. Azon dolgoznak például, hogy mindenki saját lakásában lakhasson.

– Miért csak festőkkel foglalkoznak? Hiszen tudomásunk szerint más művészeti ágakban is képviseltetik magukat mozgássérült alkotók – kérdeztük ismét Malatinszky Elát.

– Igaz, festőink közül például Kormos László a lábával szó is, Erdély Ilona a szájával hímez, gyöngyöt fűz, Gyurcsó Lajos, szintén szájjal maketteket és kályhacsempét is készít, Nagy Ildikó pedig a Mészegében énekel. De ugyanúgy festenek más képeket is, nemcsak ünnepi lapokat. Az üdvözlétek műfaja pedig behatárolja a technikát, bár van már himzslapunk is. Az az igazság, nem is jelentkezett még nálunk, aki nem festett. De ha lefényképezhető a művészi

munka, valószínűleg együttműködhetnek.

A közönség a nem képeslapnak szánt festményeket is megismerheti, sok kiállításra hívják a művészeket szerte az országban, sokszor nem is győzik. Ezekre a tárlatokra, különösen ha van árusítási lehetőség is, más művészeket, fafaragókat, zománcosokat is meghívunk, de előfordult már, hogy más festőket együtt állítottak ki.

– Milyen a kézzel festő alkotók viszonyulása a kiadóhoz, a művészekhez?

– Nehéz kérdés. Ha őszinték akarunk lenni, akkor az „igazi” művészek nem tartják őket egyenrangúnak, nem a mozgássérültségre, hanem a kép mibenléte miatt. Ám az is igaz: a művészettörténészek elismerik a munkájukat, és sok elismerést kapnak festőktől is.